Specifičnost primitaka i izdataka i utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti

Draganić Strgačić, Branka

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:845043

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

SPECIFIČNOST PRIMITAKA I IZDATAKA I UTVRĐIVANJE DOHOTKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI

Mentor:

prof. dr. sc. Željana Aljinović Barać

Studentica:

Branka Draganić Strgačić

Split, kolovoz, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD 1

2. REGULATORNI OKVIR 3

2.1. Zakon o obrtu 3

2.2. Zakon o porezu na dodanu vrijednost 5

2.3. Zakon o porezu na dohodak 7

2.4. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom 9

3. SPECIFIČNOST POSLOVANJA PO DJELATNOSTIMA 12

3.1. Knjiga primitaka i izdataka 12

3.1.1. Poslovni primici 13

3.1.2. Poslovni izdaci 15

3.1.3. Porezno nepriznati izdaci 17

3.1.4. Izdaci koji se ne smatraju poslovnim izdacima 18

3.2. Utvrđivanje paušalnog dohotka kod samostalne djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva 18

4. KOMPARATIVNA ANALIZA SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA USLUŽNIH OBRTA 20

4.1. Opis uzorka/objekta istraživanja 20

4.2. Rezultati istraživanja 22

4.3. Komparativna analiza poslovanja uslužnih djelatnosti 39

5. ZAKLJUČAK 42

LITERATURA 43

POPIS STABLICA I GRAFIKONA 44

SAŽETAK 45

SUMMARY 46

1. UVOD

Prema Zakonu o obrtu (NN 143/13), Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba radi postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Obrtnik je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba. Dohodak od obrta prema poslovnim knjigama utvrđuje se na temelju primitaka i izdataka koji su nastali u istom poreznom razdoblju. Ukupni primici utvrđuju se nakon primljenih uplata, a izdaci kada se obave isplate. Primicima se smatraju dobra, stvari, materijal, usluge, primici od prodaje itd. koje obrtnik primi, a izdacima se smatraju izdaci za plaće i doprinose radnika, amortizacija itd. Dohodak obrtnika prema poslovnim knjigama dobije se tako da se od ukupnih primitaka oduzmu ukupni izdaci koje je obrtnik ostvario. Taj dohodak umanjuje se za osobni odbitak te se dobije porezna osnovica na koju se primjenjuju porezne stope poreza na dohodak. Uz to obrtnici imaju pravo na umanjenje porezne obveze olakšicama i poticajima. Obrtnici koji vode poslovanje na temelju primitaka i izdataka dužni su voditi evidenciju tj. knjigu primitaka i izdataka, knjigu prometa i popis dugotrajne imovine.

Završni rad se bavi uslužnim djelatnostima obrta, empirijski dio istraživanja obrađuje primitke i izdatke, te prirodu poslovanja uslužnih obrta s područja Grada Kaštela. Obrtničke djelatnosti koje su analizirane u ovom radu svoju djelatnost obavljaju tijekom cijele godine: prijevoz dobara, odvjetničke usluge, djelatnost graditeljstva (instalacije usluge) te usluge kemijske praonice.

Svaka od ovih djelatnosti ima svoja pravila i definirana je nizom zakona specifičnih za pojedinu djelatnost. Podaci korišteni za provođenje istraživanja preuzeti su iz pouzdanog izvora, knjigovodstvenog servisa iz Kaštel Starog, a vremenski period koje obuhvaćaju odnosi se na vremenski period od 2011. do 2016. godine.

Glavni cilj ovoga rada je definirati i objasniti specifičnosti poslovanja i način evidentiranja poslovnih promjena u propisanim poslovnim knjigama i evidencijama, te prikazati način utvrđivanja i oporezivanja dohotka od obavljanja samostalnih djelatnosti. Također, napraviti će se i usporedba poslovanja između pet obrta.

Rad se sastoji od teorijskog i empirijskog dijela i shodno tome za svaki dio pojedinačno su se primjenjivale određene metode kako bi se na kraju donijeli zaključci na osnovi dobivenih rezultata istraživanja. Prikupljanje podataka se radi dobivanja relevantnih informacija provodilo metodom uzorka. Podaci su prikupljeni iz pet izvora kombinacijom anketnog upitnika i intervjua. Uzorak koji se analizirao zasnovan je na odluci istraživača. Analizom su ispitivana zakonska i druga rješenja u vezi s odabranom problematikom. Sinteza je korištena u svrhu donošenja nalaza i općeg zaključka, dok se deskriptivna metoda koristila s ciljem ukazivanja na specifičnosti nalaza.

Rad je sastavljen od pet cjelina koje obuhvaćaju teoretski dio i analizu praktičnog primjera iz samostalne djelatnosti. U Uvodu se izlaže problem, cilj i metode, uz strukturu rada. U drugom poglavlju pod nazivom Regulatorni okvir, govori se o Zakonu o obrtu, Zakonu o PDV-u, Zakonu o porezu na dohodak te Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom. U trećem poglavlju pod nazivom Specifičnosti poslovanja po djelatnostima, govori se o knjizi primitaka i izdataka te utvrđivanju paušalnog dohotka kod samostalne djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva. U četvrtom poglavlju pod nazivom Komparativna analiza uzorka izlaže se opis uzorka, opis varijabli te se daju rezultati istraživanja. U petom poglavlju nalaze se zaključna razmatranja.

2. REGULATORNI OKVIR

Samostalne djelatnosti obveznici poreza na dohodak, za utvrđivanje primitaka i izdataka, primjenu poreznih olakšica te oporezivanje dohotka primjenjuju se odredbe sljedećih poreznih propisa: Zakona o porezu na dohodak,[1] Pravilnika o porezu na dohodak,[2] Zakona o porezu na dobit,[3] i Zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV).[4]

Ovi su propisi bili u primjeni do 31.12.2016. a porezna reforma značajno je izmijenila sadržaj ovih propisa, što će uvelike utjecati na oporezivanje dohotka u 2017. godini. Za prijavu poreza na dohodak za 2016. godinu primjenjuju se odredbe „starih" propisa, odnosno Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak, zbog čega će oni biti detaljnije pojašnjeni u nastavku.

2.1. Zakon o obrtu

Zakonom o obrtu uređeni su sadržaj, način i uvjeti za obavljanje obrta, vrste obrta, prava i obveze obrtnika, obrazovanje i osposobljavanje za obavljanje vezanih obrta, institut domaće radinosti i sporednog zanimanja, pravna osoba koja obavlja obrt, organiziranost obrta, nadzor nad primjenom Zakona o obrtu i druga pitanja važna za obavljanje obrta. Obrt je prema Zakonu o obrtu definiran kao samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.[5]

Razlikuju se tri vrste obrta:[6]

- slobodni obrti za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj osposobljenosti, vezani obrti za obavljanje kojih se traži odgovarajuća srednja

[1] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 177/2004 do 136/2015.
[2] Narodne novine, (2015): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95/2005 do 10/2017.
[3] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dobit, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 177/2004 do 115/2016.
[4] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 73/2013 do 115/2016.
[5] Narodne novine, (2013): Zakon o obrtu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 143, čl. 2.
[6] Ibidem, čl. 6.

stručna sprema i vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži majstorski ispit,

- povlašteni obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom ovisno o djelatnosti.

Popis vezanih obrta, stupanj i vrstu stručne spreme potrebne za njihovo obavljanje te popis povlaštenih obrta objavljen je u Pravilniku o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica.[7] Obrt se može obavljati i kao sezonski obrt najdulje šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine.

Fizička osoba može obavljati obrt ako ispunjava sljedeće opće uvjete:[8]

- da joj pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti Hrvatske obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje,
- da ima pravo korištenja prostora ako je to potrebno za obavljanje obrta.

Posebni uvjeti odnose se na vezane obrte, a koji zahtijevaju ispunjavanje uvjeta stručne osposobljenosti, majstorskog ispita, srednje stručne spreme ili srednje školske spreme. Prostor, oprema i sredstva potrebna za obavljanje obrta moraju udovoljavati minimalnim tehničkim i ostalim uvjetima određenim posebnim propisima koji se odnose na obavljanje određene gospodarske djelatnosti. Obrt se može obavljati u više izdvojenih pogona. Pod izdvojenim pogonom podrazumijeva se jedan ili više međusobno odvojenih prostora u kojima se obavlja obrt ili koji služi za obavljanje obrta, a nalazi se izvan sjedišta obrta. Obrtnik koji obavlja vezane ili povlaštene obrte dužan je u svakom izdvojenom pogonu imenovati stručnog poslovođu. Obrtniku u obavljanju obrta mogu pomagati članovi obiteljskog kućanstva, bez obveze zasnivanja radnog odnosa. Ako se radi o obavljanju vezanog obrta, član obiteljskog kućanstva koji pomaže obrtniku u njegovoj odsutnosti mora ispunjavati i poseban uvjet stručne osposobljenosti, odgovarajućeg srednjeg strukovnog obrazovanja ili položenoga majstorskog ispita, odnosno posebne zdravstvene uvjete ako je to propisano posebnim zakonom. Obiteljsko kućanstvo čine bračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive,

[7] Narodne novine, (2008): Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 42.
[8] Narodne novine, (2013): Zakon o obrtu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 143., čl. 8.

privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih zajedno. Pri obavljanju obrta obrtnik se može koristiti radom drugih osoba. U jednom obrtu može biti više obrtnika i tada se radi o ortaštvu ili supoduzetništvu.

2.2. Zakon o porezu na dodanu vrijednost

Zakon o PDV-u[9] propisuje da je porezni obveznik svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat te djelatnosti. Pravilnik o PDV-u pojašnjava kako je gospodarska djelatnost svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja.

U smislu oporezivanja PDV-om mjesto obavljanja usluge predstavlja izuzetno važan čimbenik. Obavljanje usluga je svaka transakcija koja se ne smatra isporukom dobara.[10] Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju kada su dobra isporučena ili usluge obavljene.[11] Poreznom osnovicom pri isporuci dobara i usluga smatra se naknada koju čini sve ono što je isporučitelj primio ili treba primiti od kupaca ili neke druge osobe za te isporuke uključujući iznose subvencija koji su izravno povezani s cijenom isporučenih dobara ili usluga. PDV se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka oporezivog događaja.[12] PDV se obračunava i plaća po stopi 25%.

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi 5% na isporuke sljedećih dobara i usluga:[13]

- sve vrste kruha,
- sve vrste mlijeka (kravlje, ovčje, kozje), koje se stavlja u promet pod istim nazivom u tekućem stanju, svježe, pasterizirano, homogenizirano, kondenzirano (osim kiselog mlijeka, jogurta, kefira, čokoladnog mlijeka i drugih mliječnih proizvoda), nadomjeske za majčino mlijeko,
- knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, u svim fizičkim oblicima,

[9] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115, čl. 6.
[10] Ibidem, čl. 8.
[11] Ibidem, čl. 30.
[12] Ibidem, čl. 37.
[13] Ibidem, čl. 38.

- lijekove koji se izdaju na liječnički recept i koji imaju odobrenje nadležnog tijela za lijekove i medicinske proizvode,
- medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti isključivo za osobnu uporabu invalida propisane Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- kino ulaznice,
- novine novinskog nakladnika koji ima statut medija, otisnute na papiru koje izlaze dnevno, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju,
- znanstvene časopise.

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi 13% na isporuke sljedećih dobara i usluga:

- usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, iznajmljivanje prostora u kampovima za odmor ili u mjestima određenima za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma,
- novine i časopise novinskog nakladnika koji ima statut medija te novine i časopise nakladnika za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija prema posebnom propisu, osim onih iz stavka 2. točke g) ovoga članka, otisnute na papiru koji izlaze periodično te osim onih koji u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju,
- jestiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla,
- dječje sjedalice za automobile te dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu,
- isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržište u bocama ili u drugoj ambalaži, u smislu javne vodoopskrbe i javne odvodnje prema posebnom propisu,
- ulaznice za koncerte,
- isporuku električne energije do drugog isporučitelja ili krajnjeg korisnika, uključujući naknade vezane uz tu isporuku,
- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada prema posebnom propisu,

- urne i ljesove,
- sadnice i sjemenje,
- gnojiva i pesticide te druge agrokemijske proizvode,
- hranu za životinje, osim hrane za kućne ljubimce.

Obračunati i prijavljeni PDV za obračunsko razdoblje, porezni obveznik mora platiti do posljednjeg dana u mjesecu koji slijedi po završetku obračunskog razdoblja.[14] Nadalje, svaki porezni obveznik obvezan je izdati račun za:[15]

- isporuke dobara i usluga koje je obavio drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik,
- svaki predujam primljen prije obavljene isporuke dobara,
- svaki predujam primljen od drugoga poreznog obveznika ili pravne osobe koja nije porezni obveznik prije završetka obavljanja usluga.

Račun se mora izdati najkasnije petnaestog dana u mjesecu nakon mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj za isporuke dobara ili isporuke usluga za koje je primatelj obvezan platiti PDV u skladu s odredbom Direktive Vijeća 2006/112/EZ.[16] Porezni obveznik obvezan je u računu iskazivati osobni identifikacijski broj. Za transakcije unutar Europske unije porezni obveznik obvezan je u računu iskazati PDV identifikacijski broj. Računi se izdaju u papirnatom i elektroničkom obliku.

2.3. Zakon o porezu na dohodak

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak porezni obveznik poreza na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Izvori dohotka su primici ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugih primitaka.[17] Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva.[18]

[14] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115, čl. 76.
[15] Ibidem, čl. 78.
[16] EUR-Lex, (2006.), Council Directive 2006/112/EC
[17] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 5.
[18] Ibidem, čl. 28.

Samostalnom djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti (obrtničke djelatnosti) smatraju se:[19]

- djelatnosti kojim se uređuje obavljanje obrta i sve druge posebno nenavedene gospodarstvene djelatnosti i/ili
- ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja.

Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:[20]

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti,
- samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti,
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti i/il samostalna djelatnost novinara, umjetnika i športaša.

Djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Fizičke osobe su po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak, ako su po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost prema posebnom zakonu ili ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od 80.500,00 kuna.

Porez na dohodak utvrđuje se i plaća za kalendarsku godinu (porezno razdoblje). Porezno razdoblje može biti kraće od kalendarske godine pod uvjetom rođenja ili smrti poreznog

[19] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 29.
[20] Ibidem, čl. 29.

obveznika, te ako tuzemni porezni obveznik tijekom kalendarske godine postane inozemni porezni obveznik ili obrnuto. Porezna obveza može se utvrđivati na temelju podataka iskazanih u propisanim poslovnim knjigama što znači da se dohodak računa kao razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka koji su nastali u istom poreznom razdoblju.

Primici i izdaci se utvrđuju prema njihovoj tržišnoj vrijednosti primjenom načela blagajne što znači da se primici utvrđuju nakon primljenih uplata, a izdaci nakon obavljenih isplata. Dohodak se može umanjivati za propisane olakšice i osobni odbitak. Na ostvareni dohodak plaća se porez po stopama koje rastu progresivno prema visini ostvarenog dohotka. Porez na dohodak povećava se za prirez ukoliko je isti propisan gradskom ili općinskom odlukom. Drugi način određivanja porezne obveze je utvrđivanje godišnjeg paušalnog dohotka za koji Porezna uprava izdaje rješenje te se mjesečno plaća paušalni iznos poreza na dohodak.

2.4. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom

Fiskalizacija u prometu gotovinom je skup mjera što ih od 1. siječnja 2013. godine provode obveznici fiskalizacije, kako bi se omogućio efikasan nadzor ostvarenog prometa u gotovini.[21] Obveznikom fiskalizacije smatra se:[22]

- Fizička osoba obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti koje obavljaju:
  a) obrt i s obrtom izjednačene djelatnosti,
  b) djelatnosti slobodnih zanimanja,
  c) djelatnost poljoprivrede i šumarstva (ako su fizičke osobe obveznici PDV-a ili ako ostvaruju državne poticaje);
- Pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobit prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit za sve djelatnosti za koje je, obveznik izdavanja računa za isporuku dobra ili obavljene usluge.
  d) trgovačka društva,
  e) tuzemne poslovne jedinice inozemnog poduzetnika (nerezidenta),

[21] Narodne novine, (2016): Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115., čl. 2.
[22] Ibidem, čl. 3.

f) druge pravne osobe obveznici poreza na dobit koje gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno i trajno radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda, ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi,
g) ustanove čiji osnivači nisu državna tijela ili jedinice lokalne samouprave (npr. privatne zdravstvene ustanove, privatne predškolske i druge privatne ustanove)
h) obveznici poreza na dobit po rješenju Porezne uprave (npr. udruge koje obavljaju gospodarsku djelatnost i za tu su djelatnost obveznici poreza na dobit po rješenju Porezne uprave),
i) fizičke osobe koje ostvaruju dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka ako izjave da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak,
j) fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti ako su u prethodnom poreznom razdoblju ostvarile ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna, ili ako ispunjavaju dva od sljedeća tri uvjeta:
    - u prethodnom poreznom razdoblju dohodak veći od 400.000,00 kuna,
    - imaju dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna,
    - u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljavaju više od 15 radnika.

Prema odredbama Zakona o fiskalizaciji[23] u prometu gotovinom promet u gotovini je plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanicama i kovanicama što se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom, ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka. Porezna uprava pomoću internetske veze ima uvid u svaki izdani račun. Time se suzbija utaja poreza i doprinosi porastu razine svijesti o potrebi plaćanja poreza, što ima za posljedicu uravnoteženo financiranje javnih troškova.[24]

Dana 6. prosinca 2016. godine donesena je Odluka o proglašenju zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom. Obveznik fiskalizacije radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa dužan je koristiti programsko rješenje koje omogućava postupanje u skladu s odredbama ovoga Zakona, odnosno programsko rješenje koje će onemogućiti postupke kojima se izbjegava postupak fiskalizacije izdavanja računa.

[23] Narodne novine, (2016): Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115., čl. 2.
[24] Porezni vjesnik, Obveza fiskalizacija, Institut za javne financije, Zagreb, 2015., str. 4.

Obveznik fiskalizacije dužan je Ministarstvu financija, Poreznoj upravi dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost.

Obveznici fiskalizacije dužni su Ministarstvu financija, Poreznoj upravi dostaviti podatak o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja. Ako dođe do potpunog prestanka rada elektroničkog naplatnog uređaja, obveznik fiskalizacije izdaje račun koji mora biti uvezan u posebnu knjigu računa. Uvezanu knjigu računa prije početka upotrebe ovjerava Ministarstvo financija, Porezna uprava. U slučaju potpunog prestanka rada elektroničkog naplatnog uređaja, obveznik fiskalizacije obvezan je u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja, uspostaviti rad naplatnog uređaja na način propisan Zakonom, te u tom istom roku obveznik fiskalizacije dužan je Ministarstvu financija odnosno Poreznoj upravi, dostaviti sve izdane račune, i to putem uspostavljene elektroničke veze. Ministarstvo financija odnosno Porezna uprava će svim dostavljenim računima odrediti Jedinstveni identifikator računa te ga dostaviti obvezniku fiskalizacije kao potvrdu o zaprimljenosti naknadno dostavljenih računa.

Obveznik fiskalizacije dužan je na kopijama ispostavljenih računa dopisati podatak o dobivenom Jedinstvenom identifikatoru računa odmah po zaprimanju. Ako se tijekom nadzora utvrdi da obveznik fiskalizacije ne provodi postupak fiskalizacije poreznom obvezniku može se naredbom privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti pečaćenjem do uklanjanja razloga zbog kojih je zabrana izrečena, a najdulje 8 dana od dana izdavanja naredbe. Obveznici fiskalizacije koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona dostavili Ministarstvu financija odnosno Poreznoj upravi podatke o svim poslovnim prostorima, dužni su u roku od 30 dana od stupanja na snagu ponovno dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima obavljaju djelatnost sukladno Zakonu.

3. SPECIFIČNOST POSLOVANJA PO DJELATNOSTIMA

Samostalne obrtničke djelatnosti za potrebe utvrđivanja dohotka vode jednostavno knjigovodstvo, prema načelu blagajne, i to evidentiranjem poslovnih primitaka i izdataka u samo jednoj knjizi primitaka i izdataka - obrascu KPI. U slučaju kada primici i izdaci nisu obavljeni u novcu nego u dobrima potrebno ih je evidentirati kao primitke i izdatke u naravi, pri čemu se mora utvrditi njihova tržišna vrijednost, tj. vrijednost koja bi se postigla prilikom prodaje odnosno kupnje u uobičajenom poslovnom prometu. Porezni obveznici imaju mogućnost, uz prethodno zadovoljavanje propisanih uvjeta, plaćati porez na dohodak i paušalno, dok oni porezni obveznici koji vode poslovne knjige utvrđuju dohodak kao razliku poslovnih primitaka i poslovnih izdataka u poreznom razdoblju.

3.1. Knjiga primitaka i izdataka

Prije sastavljanja i izrade godišnje porezne prijave treba provjeriti jesu li svi podaci, ponajprije u obrascu KPI, ispravno evidentirani i je li pritom poštovano temeljno „načelo blagajne" pri bilježenju poslovnih promjena. Posebno treba obratiti pozornost na to jesu li ostvareni primici i izdaci u vezi s obavljanjem registrirane djelatnosti te jesu li porezno priznati. Prema čl. 23. st. 1. Zakona, porezni obveznici koji obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost, te djelatnost slobodnih zanimanja trebaju utvrđivati dohodak na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija.

Poslovne knjige i evidencije, u kojima obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost (obrtničku, djelatnost slobodnih zanimanja, djelatnost poljoprivrede i šumarstva)[25] trebaju evidentirati poslovne primitke i izdatke te prema tome i utvrditi dohodak u knjizi primitaka i izdataka (obrazac KPI).[26] Nadalje, samostalne djelatnosti evidentiraju primitke i izdatke prema načelu blagajne, što znači da se primici i izdaci od poslovnih događaja utvrđuju tek nakon primljenih uplata i obavljenih isplata.[27]

[25] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 18. st.1-3.
[26] Ibidem, čl. 23. st. 2.
[27] Ibidem, čl. 12. st. 4.

Međutim, treba napomenuti da ukoliko priljevi i odljevi nisu obavljeni u novcu nego u drugim dobrima, treba ih utvrđivati i evidentirati kao primitke i izdatke u naravi. Pritom se nenovčani primici utvrđuju prema tržnoj vrijednosti, odnosno prema cijeni koja bi se ostvarila kod prodaje u uobičajenom poslovnom prometu, a nenovčani se izdaci utvrđuju prema cijenama nabave ili cijenama koštanja.

Primici ostvareni u inozemstvu (izravno ili neizravno) u stranoj valuti preračunavaju se u kunsku vrijednost prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan primitka. Iznimno, ako se dan primitka tijekom poreznog razdoblja ne može točno utvrditi, preračunavanje na srednji tečaj Hrvatske narodne banke obavlja se 31. prosinca godine u kojoj je oporezivi primitak u inozemstvu ostvaren, a u slučaju poreznog razdoblja kraćeg od kalendarske godine, na posljednji dan u mjesecu s kojim završava to kraće porezno razdoblje. Stoga je potrebno voditi brigu o tome da se nastanak ili dospijeće potraživanja od prodane robe ili obavljenih usluga ne smatraju primitkom, nego postaju primitkom tek u trenutku naplate.

Osim plaćanja i naplate u gotovini i putem žiro-računa, obveznici poreza na dohodak plaćaju i naplaćuju prodana dobra i usluge i na drugi način, odnosno drugim instrumentima plaćanja. Pritom se prodana roba ili usluge smatraju naplaćenim, a nabavljena roba i usluge plaćenima te se knjiže kao primitak i izdatak u obrazac KPI u trenutku.[28]

3.1.1. Poslovni primici

Poslovnim primicima smatraju se:[29,30]

- sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja imaju novčanu vrijednost i koja porezni obveznik primi obavljanjem obrtničke i druge djelatnosti koja se oporezuje kao obrt u poreznom razdoblju prema njihovoj tržišnoj vrijednosti,
- primici - svote državnih pomoći i poticaja,
- primici na temelju oprošteno duga od strane vjerovnika,
- primici na temelju odricanja potraživanja od kupca,

[28] Narodne novine, (2015): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95/2005 do 10/2017. čl. 8. st. 9 i 12.
[29] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 20. st. 1.
[30] Narodne novine, (2015): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95/2005 do 10/2017. čl. 8. st. 24.

- primici koji se javljaju kod zatvaranja obrta odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti - likvidacije,
- primici od otuđenja djelatnosti (prodaje, darovanja i sl.),
- primici ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja u slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u popisu DI,
- manjkovi dobara u smislu propisa o PDV-u iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske obrtničke komore uvećani za pripadajući PDV,
- naplaćene kamate po sredstvima i plasmanima sredstava koja služe za obavljanje djelatnosti i zatezne kamate na potraživanja iz poslovnih odnosa,
- primtci naplaćeni od osiguravajućih društava na temelju osiguranja stvari, odgovornosti, imovine, života i slučaja ozljede na radu i imovine koje je isplatilo osiguravajuće društvo na ime osiguranja, osiguranja za slučaj ozljede na radu i sl. ako je ugovaratelj i korisnik police osiguranja obrt,
- primici od refundacije naknada plaća za bolovanja preko 42 dana za zaposlenike u obrtu (ne i vlasnika obrta) primljeni od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ili Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja na radu,
- novčana sredstva primljena od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na ime sufinanciranja troškova novozaposlenih radnika na temelju programa poticaja zapošljavanja i sl.,
- drugi poslovni primici.

Poslovnim primicima koji se ne bilježe u obrazac KPI (iako će neki od njih biti evidentirani kao uplata na izvatku žiro-računa) smatraju se:

- primljeni krediti i zajmovi od banaka i drugih fizičkih i pravnih osoba,[31]
- primljene pozajmice vlasnika (uplaćene na žiro- račun)
- izuzimanja financijske imovine odnosno isplata novca za osobne potrebe vlasnika, tj. za potrebe koje nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti,[32]
- prolazne stavke - novac primljen u ime i za račun druge osobe (npr. za biljege, takse i sl.),[33]

[31] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 21. st. 4.
[32] Narodne novine, (2015): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95/2005 do 10/2017. čl. 20. st. 4. i čl. 24. st. 1. t. 3.
[33] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 12. st. 7.

- nadoknade za vrijeme bolovanja vlasnika obrta i ostalih samostalnih zanimanja primljene od HZZO-a,
- dospjela, a nenaplaćena potraživanja od kupaca.

Poslovni su primici sva dobra koja su poreznom obvezniku u okviru njegove samostalne djelatnosti pritekla u poreznom razdoblju.

3.1.2. Poslovni izdaci

Izdaci po osnovi samostalnih djelatnosti (dalje u tekstu: poslovni izdaci) su svi odljevi dobara poreznog obveznika tijekom poreznog razdoblja radi stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka. U poslovne izdatke poreznih obveznika koji obavljaju samostalne djelatnosti ulaze oni izdaci koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti.[34]

Porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost, dužni su upisati se u registar poreznih obveznika poreza na dohodak i utvrđivati dohodak na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija. Poslovne knjige i evidencije su knjiga primitaka i izdataka, popis dugotrajne imovine, knjiga prometa i evidencija o tražbinama i obvezama. Iznimno, porezni obveznici nisu obvezni voditi knjigu prometa ako podatke o dnevnom gotovinskom prometu osiguravaju u knjizi primitaka i izdataka ili u evidencijama propisanim drugim zakonima te ako se te evidencije vode na mjestu gdje se ostvaruju gotovinski primici. Porezni obveznik za svaku prodaju, odnosno obavljenu uslugu, mora izdati račun, osim ako je zakonom kojim je uređen opći porezni postupak i zakonom koji uređuje fiskalizaciju propisano drukčije. Porezni obveznici koji obavljaju samostalne djelatnosti vode jedne poslovne knjige.[35]

Za fizičke osobe koje samostalno obavljaju djelatnost poslovni izdaci ne nastaju u trenutku primitka računa odnosno obveze za kupljenu kratkotrajnu imovinu i obavljene usluge, već u trenutku njihova plaćanja. Prema tome, izdaci od poslovnih događaja utvrđuju se tek nakon obavljenih isplata pri čemu se ogleda temeljno načelo blagajne.[36]

[34] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 32. st. 1.
[35] Ibidem, čl. 34. st. 1-5.
[36] Ćebetarević, V. et al. (2006): Poslovanje obrtnika i slobodnih zanimanja. Zagreb: RRiF plus d.o.o. str. 233.

Sukladno Pravilniku[37], poslovni izdatak nastaje:

- u trenutku plaćanja gotovinom,
- ako se plaćanje obavlja s računa (negotovinsko plaćanje) u trenutku kada organizacija ovlaštena za platni promet izvrši primljeni nalog za plaćanje,
- u trenutku predaje čeka,
- prijenosom primljene mjenice (od dužnika) na vjerovnika - indosiranje mjenice,
- naplatom mjenice od strane vjerovnika (izvadak sa žiro-računa),
- kod plaćanja kreditnom karticom u trenutku plaćanja sa žiro-računa obrta kartičaru (Diners Club i dr.).

Poslovnim se izdacima smatraju i knjiže se u obrazac KPI sljedeći poslovni izdaci:[38]

- izdaci po osnovi samostalnih djelatnosti,
- knjigovodstvene vrijednosti pojedinačno ili ukupno prodanih ili izuzetih dobara dugotrajne imovine koja su se vodila ili trebala voditi u popisu dugotrajne imovine.
- troškovi otuđenja i likvidacije,
- ulaganja u financijsku imovinu,
- ulaganja u dugotrajnu imovinu,
- plaćene kamate po kreditima i zajmovima za obavljanje djelatnosti,
- uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja prema posebnim propisima,
- izdaci za materijal, robu, proizvode, energiju i usluge, koji služe za stjecanje dohotka, priznaju se u visini cijene nabave ili troška proizvodnje,
- izdaci za plaće i obvezni doprinosi na plaću radnika i fizičkih osoba koje ostvaruju primitke u visini stvarnih isplata,
- otpisi na način i prema stopama propisanim zakonom kojim se uređuje porez na dobit,
- premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja uplaćene u korist radnika i/ili osobno poreznog obveznika koji obavlja samostalnu djelatnost, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje, na koje se ne plaća porez na dohodak,

[37] Narodne novine, (2015): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95/2005 do 10/2017

[38] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 32. st. 1-12.

- proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika prilagođeni za te svrhe s oznakom „nije za prodaju“ te drugi reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaše, pepeljare, stolnjaci, podmetači, olovke, rokovnici, privjesci i slično) dani za uporabu u prodajnom prostoru kupca, a ako se daju potrošačima, smatraju se izdatkom ako je njihova pojedinačna vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost do 160,00 kuna.

3.1.3. Porezno nepriznati izdaci

Izdaci koji se porezno ne priznaju pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti su:[39]

- 50% izdataka reprezentacije (ugošćenja, darova s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdataka za odmor, šport, rekreaciju, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor), u visini troškova nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom,
- porez na dodanu vrijednost na vlastitu potrošnju, a i besplatne isporuke i drugi izdaci
- primici poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost po osnovi naknada, potpora i nagrada, iznad propisanih iznosa,
- dnevnica i troškova službenog putovanja poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost, iznad propisanih iznosa i/ili,
- 50% izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovodnih i drugih zaposlenih osoba, ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak.

Kao poslovni izdaci ne mogu se odbiti ni drugi izdaci koji nisu u izravnoj svezi s obavljanjem samostalne djelatnosti.

[39] Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016 čl. 33. st. 1-3.

3.1.4. Izdaci koji se ne smatraju poslovnim izdacima

Poslovnim izdacima ne smatraju se izdaci koji su nastali u vezi s osobnim potrebama poreznog obveznika ili pak nisu nastali s namjerom ostvarivanja poreznih primitaka, a to su sljedeći izdaci:

- plaćeni porez na dohodak (mjesečne akontacije i razlika po godišnjoj poreznoj prijavi), porez na dodanu vrijednost (uplate na temelju mjesečnog ili tromjesečnog obrasca PDV), porez na nasljedstva i darove te drugi osobni porezi,
- izdaci za novčane kazne i prekršaje, izdaci za troškove sudskog ili upravnog postupka u osobnim predmetima i kamate na zakašnjela plaćanja osobnih izdataka,
- otplate glavnice kredita i zajmova nositelja obrtničke djelatnosti i
- svi ostali izdaci koji se ne mogu jasno odvojiti od osobnih izdataka.

U obrascu KPI navedene izdake nije potrebno niti evidentirati jer nisu nastali s namjerom ostvarivanja oporezivih primitaka, i to neovisno o tome što su možda plaćeni preko žiro-računa poreznog obveznika.

3.2. Utvrđivanje paušalnog dohotka kod samostalne djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva

Porezni obveznik može utvrđivati dohodak u paušalnoj svoti ako ispunjava sljedeće uvjete u skladu s čl. 82. Zakona o porezu na dohodak:

- da nije obveznik PDV-a, prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost,
- da u poreznom razdoblju nije ostvario ukupni godišnji primitak veći od 65 % od svote propisane za obvezni ulazak u sustav PDV-a, tj. da nije ostvario više od 149.500,00 kn,
- da nema izdvojenih poslovnih jedinica.

Način utvrđivanja i visina paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, evidencije i izvješća u vezi s paušalnim oporezivanjem te druge odredbe bitne za provedbu

paušalnog oporezivanja utvrđene su Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.[40]

U pravilu, dohodak i porez na dohodak ne bi se mogao utvrđivati u paušalnoj svoti fizičkoj osobi koja obavlja samostalnu djelatnost ugostiteljstva i/ili trgovine, međutim, postoji iznimka koja kaže da fizička osoba registrirana za obavljanje djelatnosti proizvodnje koja svoje proizvode prodaje na tržištu, kao npr. OPG, može u paušalnoj svoti utvrđivati dohodak i porez na dohodak. Godišnji porez u paušalnom iznosu po stopi od 12% utvrđuje Porezna uprava rješenjem. Rješenje o utvrđenom godišnjem porezu vrijedi do izmjene. Razlika godišnjeg paušalnog poreza za uplatu ili za povrat, koji ostvaruju obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, utvrđuje se na temelju izvješća iz stavka 8. ovoga članka, koje porezni obveznik podnosi Poreznoj upravi najkasnije u roku od 15 dana od dana isteka godine za koju se izvješće podnosi. Porezni obveznik obvezan je razliku godišnjeg paušalnog poreza uplatiti s danom podnošenja izvješća.[41] Porezna uprava može na temelju obavljenog nadzora i prikupljenih podataka o ostvarenom prometu ukinuti rješenje o godišnjem porezu u paušalnom iznosu po stopi od 12% i donijeti rješenje o plaćanju predujma poreza, ako utvrdi da je porezni obveznik ostvario primitke iznad iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost.

[40] Narodne novine (2015): Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 143/2006 do 137/2015.
[41] Narodne novine (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115/2016, čl. 82.

4. EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA USLUŽNIH OBRTA

4.1. Opis uzorka/objekta istraživanja

Analiza se odnosi na poslovanje 5 obrta u razdoblju od 2011. do 2016. godine. Svi podaci potrebni za njezino provođenje navedeni su u knjizi primitaka i izdataka za 2011.-2016. godinu te godišnjoj prijavi poreza na dohodak za 2015. i 2016. godinu (obrazac P-PPI).

Odabir uzorka za analizu temeljio se na sljedećim kriterijima:

- lokacija objekta na području grada Kaštela,
- samostalna djelatnost,
- obavljanje djelatnosti tijekom cijele godine.
- vođenje poslovnih knjiga prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.

Podaci o poslovanju obrta koji su predmet ove analize prikupljeni su od strane samih vlasnika i vlasnica te njihovih knjigovođa. Skup koji se analizira broji sveukupno 5 studija slučaja. Analizirani obrti rade tijekom cijele godine. Svi obrti obveznici su plaćanja poreza na dohodak. Obrti broj 1, 2, 3 i 5 su obveznici PDV-a, dok obrt broj 4 nije. Glavna obilježja analiziranih obrta prikazana su u tablici 1.

Obrt broj 1 - Kemijska čistionica čija je temeljna djelatnost pranje i kemijsko čišćenje tekstila i krznenih proizvoda upisan je u obrtnički registar 1996. godine, a 2006. godine došlo je do značajne promjene djelatnosti iz obrta koji obavlja djelatnosti frizerskog salona odnosno taj je obrt preregistriran u kemijsku čistionicu. Vlasnik ovoga obrta je žena.

Obrt broj 2 - Autoprijevoznik čija je temeljna djelatnost cestovni prijevoz robe upisan je u obrtnički registar 1995. godine. Ovaj domaći autoprijevoznik posluje i na tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza, stoga zbog potrebe obavljanja takve vrste prijevoza posjeduje Licencu Zajednice, CMR teretni list i policu osiguranja. Vlasnik ovoga obrta je muškarac.

Obrt broj 3 - Odvjetnica čija je temeljna djelatnost pravna djelatnost upisan je u obrtnički registar 2010. godine. Vlasnica ovoga obrta je žena. Najveći prihodi u ovome obrtu bilježe se na osnovi obavljanih poslova kaznenih i prekršajnih poslova.

Obrt broj 4 - Instalacijski obrt čija je temeljna djelatnost uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju upisan je u obrtnički registar 2002. godine. Ovaj obrt zapošljava KV instalatere grijanja i klimatizacije, vodoinstalatere i ostale djelatnike srednje stručne spreme bilo kojeg smjera koji imaju minimalno godinu dana radnog iskustva na spomenutim poslovima. Vlasnik ovoga obrta je muškarac.

Obrt broj 5 - Odvjetnik čija je temeljna djelatnost pravna djelatnost upisan je u obrtnički registar 1966. godine. Najveći prihodi u ovome obrtu bilježe se na osnovi obavljanih poslova kaznenog i prekršajnog te parničnog i ovršnog postupka. Vlasnik ovoga obrta je muškarac.

Tablica 1: Glavna obilježja analiziranih obrta

Obrt	**Djelatnost**	**Godina upisa u obrtnički registar**	**Vlasništvo**
Obrt 1	96.01 Pranje i kemijsko čišćenje tekstila i krznenih proizvoda (NKD 2007)	1996. godina 2006. dolazi do značajne promjene djelatnosti iz obrta koji obavlja djelatnosti frizerskog salona preregistriran je u kemijsku čistionicu	vlasnik žena
Obrt 2	49.41 Cestovni prijevoz robe (NKD 2007)	1995. godina	vlasnik muškarac
Obrt 3	6910 Pravne djelatnosti (NKD 2007)	2010. godina	vlasnica žena
Obrt 4	43.22 Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju (NKD 2007)	2002. godina	vlasnik muškarac
Obrt 5	6910 Pravne djelatnosti (NKD 2007)	1966. godina	vlasnik muškarac

Izvor: Samostalna izrada autora

4.2. Rezultati istraživanja

Podaci o poslovanju obrta koji su predmet ove analize prikupljeni su od strane samih vlasnika i vlasnica preko njihovih knjigovođa. Skup koji se analizira broji sveukupno 5 članova. Svi obrti posluju duže od tri godine, a najstariji je otvoren 1995. godine što znači da vlasnici posjeduju značajno iskustvo u obavljanju djelatnosti. Žene su vlasnice objekata u 44% slučajeva.

Na temelju tablice 2. koja prikazuje pregled poslovnih primitaka i izdataka od samostalne djelatnosti ostvarenih u razdoblju od 2011. do 2016. godine može se zaključiti da je najveći ostvareni dohodak zabilježen 2012. godine (181.101,49 kn), a najmanji 2014. godine (133.043,11 kn). U razdoblju od 2011. do 2016. godine bilježi se smanjenje ostvarenog dohotka za 7.161,87 kn odnosno za 4,00%.

Obrt broj 1 - Kemijska čistionica najveći dohodak bilježi 2012. godine jer u tom periodu na tržištu još uvijek nije zavladao "boom" novootvorenih kemijskih čistionica čija djelatnost bilježi jednaki opseg obavljanja usluga. S obzirom na broj novootvorenih kemijskih čistionica raste iz godine u godinu, na tržištu dolazi do zasićenja njihovom brojnošću odnosno ponudom njihovih usluga. To je ujedno i razlog pada cijena njihovih usluga. Treba naglasiti da zbog takvog obaranja cijena usluga kemijskih čistionica dolazi do pada razine kvalitete pruženih usluga.

Najveći ostvareni ukupni primici (uračunat PDV) zabilježeni su 2016. godine i iznose 1.021.787,78 kn. Razlog tome jesu otpisi potraživanja kod nekoliko klijenata obrta broj 1 - Kemijske čistionice. Valja napomenuti da ovdje nije riječ o otpisu potraživanja bez poreza, i to po osnovi obavljene usluge od strane Kemijske čistionice, već je u obzir uzet porez. Dakle, Kemijska čistionica se u poreznom razdoblju odrekla takvih potraživanja, što je dovelo do ostvarivanja primitaka u istoj godini odnosno rezultat toga jest povećanje ukupnih primitaka 2016. godine.

Najveći ostvareni ukupni izdaci (uračunat PDV) zabilježeni su 2015. godine i iznose 697.559,45 kn. Razlog tome jest nabava sredstava do 3500,00 kn (bez PDV-a) i vijekom trajanja do godine dana, (prijenosno računalo) te tekuće održavanje strojeva, poput perilice,

sušilice, valjaka za peglanje i sl. koji se nalaze u Popis dugotrajne imovine. Dakle, riječ je o povećanim izdacima tekućeg održavanja i nabavke sitnog inventara.

Nadalje, 2011. godine u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 98,11%, dok udio primitaka u gotovini čini tek 1,89% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 81,43%, dok izdaci u naravi čine 18,14%, a izdaci u gotovini tek 0,43%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2011. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 97.113,40 kn.

Godine 2012. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 98,01%, dok udio primitaka u gotovini čini tek 1,99% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 95,37%, dok izdaci u naravi čine 4,05%, a izdaci u gotovini tek 0,58%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2012. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 107.749,48 kn.

Godine 2013. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 98,26%, dok udio primitaka u gotovini iznosi 0,58%, a udio primitaka u naravi čini 1,16% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 96,66%, dok izdaci u naravi čine 3,20%, a izdaci u gotovini tek 0,13%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2013. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 97.663,59 kn.

Godine 2014. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 98,87%, dok udio primitaka u naravi iznosi 1,13%. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 94,21%, dok izdaci u naravi čine 3,08%, a izdaci u gotovini tek 2,71%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2013. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 133.043,11 kn.

Godine 2015. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa (100%). Razlog tome leži u činjenici da je vlasnik obrta broj 1 - Kemijska čistionica odlučio da u svom poslovanju više neće koristiti gotovinsku blagajnu. Vlasnik je htjeo smanjiti trošak osiguranja gotovog novca, a ujedno i smatrao je da nepotrebno svakodnevno odnositi svoj utržak na FINU. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 96,56%, dok izdaci u naravi čine 12,55%, a izdaci u gotovini tek 2,94%. Valja

napomenuti da su 2015. godine u strukturi izdataka u naravi sudjelovali izdaci za darove, usluge i naknade čija pojedinačna vrijednost iznosi preko 400,00 kn po pojedinom zaposleniku te godine. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2015. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 149.199,86 kn.

Godine 2016. u strukturi ukupnih primitaka većinu primitaka čine primici preko žiro računa, i to 99,89%, dok udio primitaka u naravi iznosi tek 0,11%. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 95,91%, dok izdaci u naravi čine 13,02%, a izdaci u gotovini tek 4,09%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2016. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 172.093,58 kn.

Obrt broj 1 - Kemijska čistionica u 2015. i 2016. godini bilježi porezno nepriznate izdatke. Takvi izdaci većinom su troškovi osobnog vozila za osobni prijevoz vlasnika i zaposlenika ovog obrta koji se nalazi u Popisu dugotrajne imovine, (troškovi održavanja, registracije, goriva, amortizacije – svi troškovi osim troškova osiguranja). Također su uključivali dnevnice i troškove službenog putovanja vlasnika koji obavlja samostalnu djelatnost, a koje su bile iznad propisanih iznosa. Službeno putovanje bilo je u svrhu susreta odnosno sastanaka zbog ugovaranja nabave novih osnovnih sredstava (Republika Slovenija).

U razdoblju od 2011. do 2014. godine bilježi se povećanje izdataka iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5. Zakona o porezu na dohodak u iznosu od 5.104,9 kn. Ovdje je riječ o izdacima za reprezentaciju.

Tablica 2: Obrt broj 1 - Kemijska čistionica

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Primici u gotovini	15.671,38	17.451,50	4.574,36	0,00	0,00	0,00
Primici preko žiro računa	815.033,62	861.287,91	776.029,21	848.322,30	1.086.824,74	1.020.659,93
Primici u naravi	0,00	0,00	9.140,38	9.735,70	0,00	1.127,85
Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici poreznog razdoblja u visini evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI PRIMICI	**830.705,00**	**878.739,41**	**789.743,95**	**858.058,00**	**1.086.824,74**	**1.021.787,78**
PDV u primicima	155.322,33	173.633,82	156.121,21	167.661,31	217.360,08	204.006,36
UKUPNI PRIMICI (BEZ PDV-a)	**675.382,67**	**705.105,59**	**633.622,74**	**690.396,69**	**869.464,66**	**817.781,42**
Izdaci u gotovini	2.406,57	3.505,66	708,70	20.134,55	20.481,05	25.948,55
Izdaci preko žiro računa	458.907,47	575.690,10	515.699,58	615.890,37	673.580,75	608.877,71
Izdaci u naravi	102.253,77	24.454,01	17.084,71	17.729,00	87.576,12	82.673,29
Izdaci otpisa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci reprezentacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI	**563.567,81**	**603.649,77**	**533.492,99**	**653.753,92**	**697.559,45**	**634.826,26**
PDV u izdacima	58.208,93	65.884,34	58.457,62	82.063,78	68.160,22	62.918,77
Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33	0,00	0,00	0,00	0,00	15.918,25	8.892,94
Izdaci iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5.	9.231,66	13.761,33	12.345,03	14.336,56	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI (BEZ PDV-a)	**496.127,22**	**524.004,10**	**462.690,34**	**557.353,58**	**697.559,45**	**645.687,84**
OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK	**179.255,45**	**181.101,49**	**170.932,40**	**133.043,11**	**171.905,21**	**172.093,58**

Izvor: samostalna izrada autora

Tablica 3: Obrt broj 2 - Autoprijevoznik

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Primici u gotovini	0,00	8.750,00	1.500,00	0,00	0,00	0,00
Primici preko žiro računa	2.117.000,75	1.517.903,85	1.867.018,86	2.094.438,09	2.117.000,75	1.729.891,04
Primici u naravi	350,00	0,00	496,25	3.088,14	350,00	245,00
Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici poreznog razdoblja u visini evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI PRIMICI	**2.117.000,75**	**1.526.653,85**	**1.869.015,11**	**2.097.526,23**	**2.117.350,75**	**1.730.136,04**
PDV u primicima	381.293,98	287.382,43	355.046,02	371.385,01	381.293,98	321.610,20
UKUPNI PRIMICI (BEZ PDV-a)	**1.736.056,77**	**1.239.271,42**	**1.513.969,09**	**1.726.141,22**	**1.736.056,77**	**1.408.525,84**
Izdaci u gotovini	1.184.233,25	995.932,71	1.103.351,10	1.293.787,58	1.184.233,25	873.053,01
Izdaci preko žiro računa	579.551,94	377.729,12	467.039,28	638.706,29	579.551,94	495.668,42
Izdaci u naravi	144.507,58	2.721,54	71.623,91	6.745,81	144.507,58	102.601,90
Izdaci otpisa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci reprezentacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI	**1.908.292,77**	**1.376.383,37**	**1.642.014.29**	**1.939.239,68**	**1.908.292,77**	**1.471.323,33**
PDV u izdacima	313.697,39	235.964,14	279.068,21	327.096,13	313.697,39	210.723,09
Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5.	0,00	1.475,04	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI (BEZ PDV-a)	**1.594.595,38**	**1.138.944,19**	**1.362.946,08**	**1.612.143,55**	**1.594.595,38**	**1.260.600,24**
OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK	**141.461,39**	**100.327,23**	**151.023,01**	**113.997,67**	**141.461,39**	**147.925,60**

Izvor: samostalna izrada autora

Na temelju tablice 3. koja prikazuje pregled poslovnih primitaka i izdataka od samostalne djelatnosti ostvarenih u razdoblju od 2011. do 2016. godine može se zaključiti da je najveći ostvareni dohodak zabilježen 2013. godine (151.023,01 kn), a najmanji 2012. godine (100.327,23 kn). U razdoblju od 2011. do 2016. godine bilježi se povećanje ostvarenog dohotka za 6.464,21 kn. Razlog tome što je 2012. godine ostvaren najmanji dohodak treba tražiti u sveopćoj situaciji na tržištu, a ujedno, to je bila i jedna od težih godina u poslovanju ovoga obrta.

Značajan udio u strukturi prometa obrta broj 2 - Autoprijevoznika čine dva poduzeća; jedno poduzeće ima sjedište na području Grada Kaštela, a drugo u Solinu. Općenito govoreći, stanje u tim poduzećima i njihova raspoloživost novčanim sredstvima uvelike se reflektiraju na promet u obrtu broj 2 - Autoprijevozniku. U 2012. i 2013. godini u odnosu na 2014. i 2015. godinu ostvaren je manji dohodak budući da su tada naplaćene obavljene usluge iz prethodnih godina. U 2016. godini u obzir su uzeta naplaćena potraživanja stara 90 dana.

U 2014. godini ostvareni su najveći ukupni izdaci (uračunat PDV) u obrtu broj 2 - Autoprijevoznik, a razlog tome jest nabavka dodatnog vozila za obavljanje djelatnosti. Također, bilježi se i povećanje izdataka za članarine voznog parka kao i izdataka za obnavljanje ENC - ova.

U 2015. godini ovaj obrt bilježi najveće ukupne primitke (uračunat PDV). Razlog povećanja ukupnih primitaka u 2015. godini u odnosu na proteklo vremensko razdoblje koje ulazi u predmet promatranja leži u činjenici što se u toj godini bilježi povećanje primitaka naplaćenih od osiguravajućih društava. Dakle, ovdje je riječ o naplati šteta na vozilu budući da je korisnik police osiguranja obrtnik.

Jedino se u 2012. godini u strukturi ukupnih primitaka bilježi stopostotni udio primitaka preko žiro računa jer je vlasnik obrta odlučio da će iz svog poslovanja izuzeti gotovinsku blagajnu za naplatu svojih usluga, no budući da nije uvidjeo prednosti iste, a ponajviše zbog transparentnosti poslovanja, već je iduću poslovnu godinu započeo poslovanje s gotovinskom blagajnom. U promatranom vremenskom razdoblju od 2011. do 2016. godine izdaci u gotovini uglavnom se odnose na izdatke za dnevnice i terenske dodatke u iznosu od 170,00 kn dnevno. Također, znatan udio u izdacima u gotovini čine i troškovi održavanja vozila, troškovi goriva, ostali troškovi službenih putovanja i terenskog rada. Proizlazi da je udio

izdataka u gotovini veći zbog same praktičnosti poslovanja. Upravo se uvođenjem JOPPD obrasca nastojalo urediti ovo područje poslovanja, stoga su se svi troškovi nastali na poslovnom putovanju i radu na terenu plaćali poslovnim kreditnim karticama.

Nadalje, 2011. godine u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 99%, dok udio primitaka u naravi čini tek 1% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci u gotovini, i to 62,06%, dok izdaci preko žiro računa čine 30,37%, a izdaci u naravi tek 7,57%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2011. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 67.596,59 kn.

Godine 2012. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 99,42%, dok udio primitaka u gotovini čini tek 0,58% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci u gotovini, i to 72,36%, dok izdaci preko žiro računa čine 27,44%, a izdaci u naravi tek 0,20%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2012. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 51.418,29 kn.

Godine 2013. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 99,89%, dok udio primitaka u gotovini iznosi 0,12% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci u gotovini, i to 67,19%, dok izdaci preko žiro računa čine 28,44%, a izdaci u naravi tek 4,36%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2013. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 75.977,81 kn.

Godine 2014. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 99,85%, dok udio primitaka u naravi iznosi 0,15%. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci u gotovini, i to 66,71%, dok izdaci preko žiro računa čine 33,93%, a izdaci u naravi tek 0,36%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2014. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 44.288,88 kn.

Godine 2015. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 99,98%, dok udio primitaka u naravi iznosi 0,02%. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci u gotovini, i to 62,05%, dok izdaci preko žiro računa čine 30,37%, a izdaci u naravi tek 7,58%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2015. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 67.596,59 kn.

Godine 2016. u strukturi ukupnih primitaka većinu primitaka čine primici preko žiro računa, i to 99,98%, dok udio primitaka u naravi iznosi tek 0,02%. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci u gotovini, i to 59,33%, dok izdaci preko žiro računa čine 33,68%, a izdaci u naravi tek 6,99%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2016. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 110.887,11 kn.

Jedino se u 2012. godini bilježe izdaci iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5. Zakona o porezu na dohodak, i to u iznosu od 1.475,04 kn. Riječ je o izdacima s unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz vlasnika i zaposlenika ovoga obrta, budući da se po osnovi korištenje tim sredstvima za osobni prijevoz nije utvrđivala plaća ili drugi dohodak. Takvim sredstvima koristilo se samo u mjesecu studenom 2012. godine.

Tablica 4: Obrt broj 3 - Odvjetnica

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Primici u gotovini	0,00	125,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici preko žiro računa	187.542,70	108.430,02	142.739,34	125.586,33	152.051,26	163.854,89
Primici u naravi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici poreznog razdoblja u visini evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI PRIMICI	**187.542,70**	**108.555,02**	**142.739,34**	**125.586,33**	**152.051,26**	**163.854,89**
PDV u primicima	33.731,76	21.397,91	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI PRIMICI (BEZ PDV-a)	**153.810,94**	**87.157,11**	**142.739,34**	**125.586,33**	**152.051,26**	**163.854,89**
Izdaci u gotovini	15.956,00	0,00	375,00	0,00	0,00	19.156,00
Izdaci preko žiro računa	42.124,98	31.544,53	66.057,26	68.348,90	69.436,75	65.380,74
Izdaci u naravi	3.893,52	509,90	12.068,90	50,99	1.478,72	0,00
Izdaci otpisa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci reprezentacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI	**61.974,50**	**32.054,43**	**78.501,16**	**64.399,89**	**70.915,47**	**84.536,74**
PDV u izdacima	1.650,39	345,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI (BEZ PDV-a)	**60.324,11**	**31.709,43**	**78.501,16**	**64.399,89**	**70.915,47**	**84.536,74**
OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK	**93.486,83**	**55.447,68**	**64.238,18**	**61.186,44**	**81.135,79**	**79.318,15**

Izvor: samostalna izrada autora

Na temelju tablice 4. koja prikazuje pregled poslovnih primitaka i izdataka od samostalne djelatnosti ostvarenih u razdoblju od 2011. do 2016. godine može se zaključiti da je najveći ostvareni dohodak zabilježen 2011. godine (93.486,83 kn), a najmanji 2014. godine (61.186,44 kn). U razdoblju od 2011. do 2016. godine bilježi se smanjenje ostvarenog dohotka za 14.168,68 kn. Dakle, najveći dohodak obrt broj 3 - Odvjetnica bilježi 2011. godine upravo stoga što je te godine došlo do povećanja naplate predujmova za obavljene usluge.

U 2011. godini bilježi se i najveći iznos ukupnih primitaka (uračunat PDV). Razlog tome leži u činjenici što je te godine došlo do povećanja primitaka svih dobara (novca, stvari, materijalnih prava, usluga itd.) koja su prispjela u spomenutoj poslovnoj godini od obavljanja odvjetničke djelatnosti. Osim toga, 2011. godine bilježi se i značajan udio primitaka od otpisa potraživanja kupaca.

U 2016. godini bilježi se najveći iznos ukupnih izdataka (uračunat PDV). Ovdje je riječ o povećanju izdataka koji su u neposrednoj vezi s obavljanjem odvjetničke djelatnosti. Dakle, 2016. godine bilježi se povećanje troškova ulaganja, izuzev ulaganja financijske imovine i ulaganja u dugotrajnu imovinu, kao i povećanje plaćenih kamata vezano uz zajmove za obavljanje ove djelatnosti.

U razdoblju od 2011. do 2016. godine obrt broj 2 - Odvjetnica u strukturi ukupnih primitaka bilježi stopostotni udio primitaka preko žiro računa jer je vlasnica odvjetničkog ureda odlučila se na poslovanje isključivo preko transakcijskog računa. U obavljanju djelatnosti ne rijetko je slučaj da odvjetnica na svoj transakcijski račun prima i tuđe novce (u ime i za račun klijenta po presudi). Valja naglasiti da ovdje nije riječ o dijelu koji čini nagradu odvjetnice. Takvi primitci predstavljaju prolaznu stavku i kao takvi nisu evidentirani u obrascu KPI.

Nadalje, 2011. godine u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 67,97%, dok izdaci u gotovini čine 25,74%, a izdaci u naravi tek 6,29%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2011. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 32.081,37 kn.

Godine 2012. u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa i čine 98,40%, a

izdaci u naravi tek 1,6%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2012. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 21.052,91 kn.

Godine 2013. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 84,14%, dok izdaci u naravi čine 15,37%, a izdaci u gotovini tek 0,49%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2013. godini nije zabilježen iznos PDV-a u primicima niti iznos PDV-a u izdacima.

Godine 2014. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 99,92%, dok izdaci u naravi čine tek 0,1%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2014. godini nije zabilježen iznos PDV-a u primicima niti iznos PDV-a u izdacima.

Godine 2015. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 97,91%, dok izdaci u naravi čine tek 2,09%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2014. godini nije zabilježen iznos PDV-a u primicima niti iznos PDV-a u izdacima.

Godine 2016. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 77,34%, dok izdaci u naravi čine tek 22,66%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2016. godini nije zabilježen iznos PDV-a u primicima niti iznos PDV-a u izdacima.

Tablica 5: Obrt broj 4 - Instalacijski obrt

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Primici u gotovini	2.127,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici preko žiro računa	270.404,35	341.069,69	453.817,31	409.904,44	364.599,92	419.165,58
Primici u naravi	0,00	3.579,24	0,00	0,00	1.375,00	0,00
Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici poreznog razdoblja u visini evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI PRIMICI	**272.532,25**	**344.648,93**	**453.817,31**	**409.904,44**	**308.317,12**	**419.165,58**
PDV u primicima	50.858,62	67.184,72	85.877,61	65.101,54	57.657,80	74.918,11
UKUPNI PRIMICI (BEZ PDV-a)	**221.673,63**	**277.464,21**	**367.939,70**	**344.802,90**	**250.659,32**	**344.247,47**
Izdaci u gotovini	56.866,57	78.822,59	34.781,74	6.419,24	3.525,04	2.255,45
Izdaci preko žiro računa	156.757,81	202.303,64	358.500,27	366.467,86	301.624,41	343.732,49
Izdaci u naravi	642,51	4.479,94	2.467,37	755,43	7.081,55	4.712,78
Izdaci otpisa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci reprezentacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI	**214.266,89**	**285.606,17**	**395.749,38**	**373.642,53**	**312.231,00**	**350.700,72**
PDV u izdacima	26.874,74	41.086,48	61.245,91	57.224,09	43.057,98	50.712,51
Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI (BEZ PDV-a)	**187.392,15**	**244.519,69**	**334.503,47**	**316.418,44**	**269.173,02**	**299.988,21**
OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK	**34.281,48**	**32.944,52**	**35.436,23**	**28.384,46**	**39.144,10**	**44.259,26**

Izvor: samostalna izrada autora

Na temelju tablice 5. koja prikazuje pregled poslovnih primitaka i izdataka od samostalne djelatnosti ostvarenih u razdoblju od 2011. do 2016. godine može se zaključiti da je najveći ostvareni dohodak zabilježen 2016. godine (44.259,26 kn), a najmanji 2014. godine

(28.384,46 kn). U razdoblju od 2011. do 2016. godine bilježi se povećanje ostvarenog dohotka za 9.977,78 kn. Najveći dohodak u obrtu br. 4 - Instalacijski obrt ostvaren je 2016. godine jer je u toj godini zabilježena povećana potražnja za elektroinstalacijskim uslugama, montažom rasvjete, uslugama održavanja te instalacijama utičnica i prekidača. S obzirom na povećani broj privatnih iznajmljivača u turizmu odnosno vlasnika apartmana, rasla je i potreba za renovacijom i obnovom te vrste smještaja pa je došlo do povećanog opsega posla u obrtu br. 4 - Instalacijski obrt.

U 2013. godini ostvaren je najviši iznos ukupnih primitaka (uračunat PDV), i to 453.817,31 kn. Rezultat ostvarenja takvih primitaka leži u činjenici da je spomenuti obrt 2013. godine imao nekoliko projekata koje je radio isključivo fizičkim osobama. Budući da je ovdje riječ o velikim projektima, kupci odnosno fizičke osobe izvršili su uplate na obrtnikov transakcijski račun. Valja napomenuti da ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine, dio usluga koje ovaj obrtnik obavlja nalazi se u katalogu građevinskih usluga, stoga se na izlaznim računima ne vrši obračun PDV-a, te se radi prijenos porezne obveze. Jedino su u 2012. i 2015. godini, osim primitaka preko žiro računa zabilježeni i primici u naravi koji se odnose na kompenzacije.

Također, najveći ukupni izdaci (uračunat PDV) zabilježeni su 2013. godine jer je u toj godini zabilježena povećana potražnja za materijalom, robom i energijom. U toj godini zabilježeno je povećanje izdataka za radnike (plaće s porezima i obveznim doprinosima), naknada prijevozničkih troškova na službenom putu (u visini stvarnih izdataka), naknada troškova noćenja na službenom putu, kao i povećanja izdataka zbog terenskih dodataka u zemlji (do 170,00 kn dnevno uz uvjet udaljenosti preko 30 km) i plaćanja kamata po zajmovima i kreditima za obavljanje ove djelatnosti i drugih izdataka u svezi s odobravanjem kredita.

Nadalje, 2011. godine u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 99,21%, dok udio primitaka u gotovini čini tek 0,79% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 73,16%, dok izdaci u gotovini čine 26,54%, a izdaci u naravi tek 0,3%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2011. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 23.983,88 kn.

Godine 2012. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 98,96%, dok udio primitaka u naravi čini tek 1,04% ukupnih primitaka. U istoj godini u

ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa i čine 70,83%, izdaci u gotovini 27,59%, a izdaci u naravi tek 1,58%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2012. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 26.098,24 kn.

Godine 2013. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 90,58%, dok izdaci u gotovini čine 8,78%, a izdaci u naravi tek 0,64%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2013. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 24.631,7 kn.

Godine 2014. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 98,07%, izdaci u gotovini čine 1,71%, a izdaci u naravi tek 0,22%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2014. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 7.877,45 kn.

Godine 2015. u strukturi ukupnih primitaka najveći udio čine primici preko žiro računa, i to 98,96%, dok udio primitaka u naravi čini tek 1,04% ukupnih primitaka. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 96,60%, izdaci u naravi čine 2,26%, dok izdaci u gotovini čine tek 1,14%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2015. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 14.599,82 kn.

Godine 2016. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 98,01%, izdaci u naravi čine 1,34%, dok izdaci u gotovini čine tek 0,65%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2016. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 24.205,60 kn.

Tablica 6: Obrt broj 5 - Odvjetnik

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Primici u gotovini	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici preko žiro računa	523.087,48	393.605,17	393.963,88	445.372,91	431.072,73	562.207,09
Primici u naravi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Primici poreznog razdoblja u visini evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI PRIMICI	**523.087,48**	**393.605,17**	**393.963,88**	**445.372,91**	**431.072,73**	**562.207,09**
PDV u primicima	95.370,87	75.773,88	78.325,29	79.845,99	81.052,96	109.996,16
UKUPNI PRIMICI (BEZ PDV-a)	**427.716,61**	**317.831,29**	**315.638,59**	**365.526,92**	**350.019,77**	**452.210,93**
Izdaci u gotovini	25.015,19	3.591,87	0,00	0,00	0,00	9.399,00
Izdaci preko žiro računa	268.915,12	240.918,78	232.119,27	311.685,33	224.138,38	287.385,79
Izdaci u naravi	5.003,15	3.646,88	428,98	56,48	8.887,02	23.979,20
Izdaci otpisa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci reprezentacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI	**298.933,46**	**248.157,53**	**232.548,25**	**311.741,81**	**233.255,40**	**299.022,06**
PDV u izdacima	15.735,19	3.924,63	4.233,46	6.210,02	9.658,23	13.593,83
Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33	0,00	0,00	0,00	0,00	2.327,26	8.148,10
Izdaci iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5.	16.252,45	18.935,42	16.243,73	25.222,19	0,00	0,00
UKUPNI IZDACI (BEZ PDV-a)	**266.945,82**	**248.157,53**	**212.071,06**	**280.309,60**	**221.039,91**	**8.148,10**
OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK	**160.770,79**	**69.673,76**	**103.567,53**	**85.217,32**	**128.979,86**	**153.188,87**

Izvor: samostalna izrada autora

Na temelju tablice 6. koja prikazuje pregled poslovnih primitaka i izdataka od samostalne djelatnosti ostvarenih u razdoblju od 2011. do 2016. godine može se zaključiti da je najveći ostvareni dohodak zabilježen 2011. godine (160.770,79 kn), a najmanji 2012. godine

(69.673,76 kn). U razdoblju od 2011. do 2016. godine bilježi se smanjenje ostvarenog dohotka za 7.581,92 kn. Najveći dohodak zabilježen je 2011. godine jer je u toj godini došlo do porasta naplate potraživanja dobra koja se odnose na novac, materijalna prava i usluge, a koja su prispjela u spomenutom poreznom razdoblju na temelju obavljanja odvjetničke djelatnosti.

U 2016. godini zabilježen je najveći iznos ukupnih primitaka (uračunat PDV), a utjecaj na porasta primitaka direktno je vezan s obrađenim predmetima na sudu, odnosno s donošenjem sudske presude. Valja napomenti da je obrt broj 5 - Odvjetnik obavljao predmete u kojima se spor vodio devet i više godina, sudske presude donesene su 2016. godine te su na osnovi njih izvršene i uplate. To je i razlog da su 2016. godine ostvareni najveći primici u ovome obrtu. Također, ove godine bilježi se i najveći iznos PDV-a.

U 2014. godini zabilježen je najveći iznos ukupnih izdataka (uračinat PDV), a razlog tome može se pripisati povećanoj potrebi za nabavkom sitnog inventara čiji je rok trajanja kraći od godine dana. Dakle, u ovoj godini bilježi se povećanje izdataka za materijal, energiju i usluge koje služe za stjecanje dohotka.

Nadalje, 2011. godine u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 89,95%, dok izdaci u gotovini čine 8,36%, a izdaci u naravi tek 1,69%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2011. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 79.635,68 kn.

Godine 2012. u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa i čine 97,08%, izdaci u naravi 1,46%, dok izdaci u gotovini također čine 1,46%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2012. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 71.849,25 kn.

Godine 2013. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 99,81%, dok izdaci u naravi čine tek 0,19%. Što se tiče PDV-a, treba

naglasiti da je u 2013. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 74.091,28 kn.

Godine 2014. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 99,98%, dok izdaci u naravi čine tek 0,02%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2014. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 73.635,97 kn.

Godine 2015. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 96,09%, dok izdaci u naravi čine tek 3,1%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2015. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 71.0394,73 kn.

Godine 2016. u strukturi ukupnih primitaka u strukturi ukupnih primitaka stopostotni udio čine primici preko žiro računa. U istoj godini u ukupnim izdacima najveći udio čine izdaci preko žiro računa, i to 96,10%, dok izdaci u naravi čine tek 8,01%, dok izdaci u gotovini čine tek 22,66%. Što se tiče PDV-a, treba naglasiti da je u 2012. godini zabilježen veći iznos PDV-a u primicima nego izdacima, i to za 96.402,33 kn.

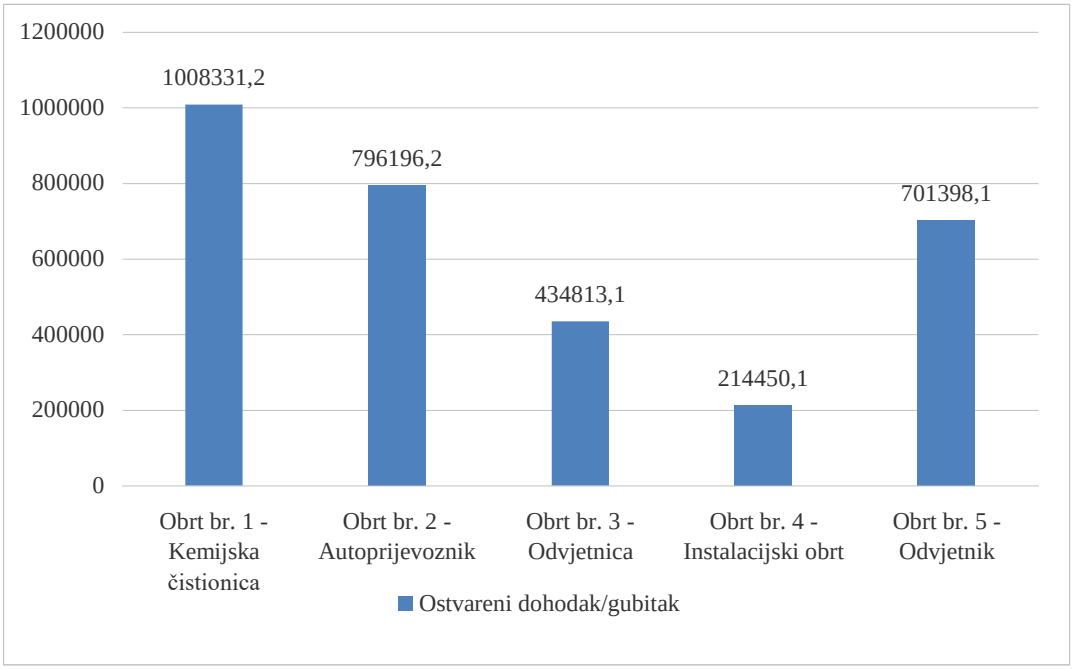
Ukupno ostvareni dohodak/gubitak, jednak je razlici poslovnih primitaka i poslovnih izdataka iskazanoj u rekapitulaciji primitaka i izdataka. Najviši dohodak od samostalne djelatnosti ostvaren je u obrtu broj 1 i on iznosi 1.008.331,24 kuna, dok gubitak nije ostvario niti jedan obrt. Prosječan dohodak od samostalne djelatnosti iznosi 631.803.74 kuna iz čega proizlazi da vlasnici obrta u Kaštelima ostvaruju prosječan dohodak od 10.530,06 kuna mjesečno.

U 2015. i 2016. godini zabilježeni su izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona o PDV-u. Ovdje je riječ o izdacima zbog PDV-a na osobnu potrošnju i dnevnica i troškova službenih putovanja djelatnika ovog odvjetničkog ureda. Najveći udio porezno nepriznatih izdataka u obrt broj 5 - Odvjetnik čine izdaci za osobno vozilo koje se nalazi u popisu dugotrajne imovine, a ovdje je riječ o izdacima za održavanje osobnog vozila i registracije, izuzev osiguranja.

U razdoblju od 2011. do 2014. godine bilježi povećanje izdataka iz članka 22. S. 1. T. 1. i 5. Zakona o PDV-u u iznosu od 8.969,74 kn. Razlog takvog povećanja treba pripisati 70%-tnoj vrijednosti izdataka reprezentacije odnosno ugošćenjima, darovima s utisnutim znakom odvjetničkom ureda i izdataka za odmor i sport, kao i 30%-tnoj vrijednosti izdataka u svezi s vlastitim osobnim motornim vozilom.

4.3. Komparativna analiza poslovanja uslužnih djelatnosti

U nastavku se nalazi grafikon 1. koji prikazuje odnos ostvarenih dohodaka/gubitaka svih pet obrta koji su predmet ovoga istraživanja. U obzir je uzet odnos ostvarenih dohodaka/gubitaka za vremensko razdoblje od 2011. do 2016. godine. Svi iznosi iskazani su u hrvatskim kunama.

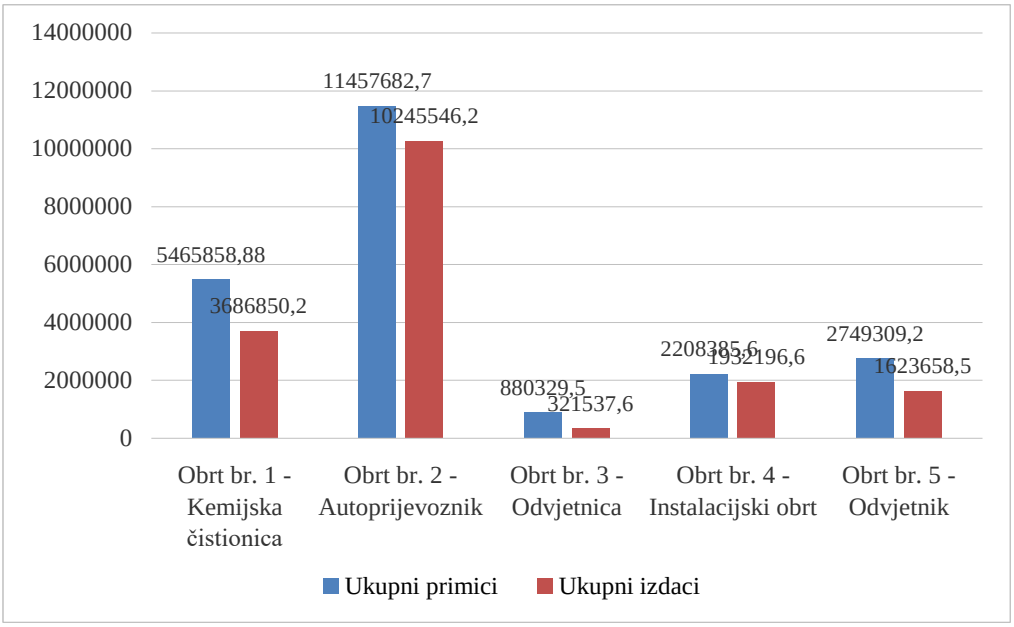
Grafikon 1: Odnos ostvarenih dohodaka/gubitaka (u kunama)

Izvor: Samostalna izrada autorice

Na temelju grafikona 1. koji prikazuje odnos ostvarenih dohodaka/gubitaka promatranih obrta može se zaključiti da je najveći dohodak ostvaren u obrtu br. 1 - Kemijska čistionica, i to u iznosu od 1.008.331,2 kn. Potom slijedi obrt broj 2 - Autoprijevoznik koji je u razdoblju od 2011. do 2016. ostvario dohodak u iznosu od 796.1962,2 kn te obrt broj 5 - Odvjetnik sa ostvarenim dohotkom u iznosu od 701.398,1 kn. U promatranom vremenskom razdoblju obrt broj 3 - Odvjetnica ostvario je dohodak u iznosu od 434.813,1 kn. U vremenskom razdoblju

od 2011. do 2016. godine najmanji dohodak ostvario je obrt broj 4 - Instalacijski obrt i to 214.450,1 kn. Proizlazi da niti jedan od prikazanih pet obrta u promatranom vremenskom razdoblju nije poslovao s gubitkom na kraju razdoblja.

Zanimljivo je usporediti obrte iz iste djelatnosti odnosno obrt broj 3 - Odvjetnica i obrt broj 5 - Odvjetnik. U razdoblju od 2011. do 2016. godine obrt broj 5 - Odvjetnik ostvario je 266.585 kn veći dohodak od obrta broj 3 - Odvjetnica. Razlog ponajprije valja tražiti u činjenici što je vlasnik obrta broj 5 odvjetnik sa dugogodišnjom praksom, budući da se na poslovnom tržištu nalazi od 1966. godine, kada je i osnovao obrt za pravne djelatnosti odnosno upisao ga u obrtnički registar. Vlasnik toga obrta zastupao je već nekoliko većih i znajačnih poduzeća na splitskome području. S druge strane, vlasnica obrta broj 3 - Odvjetnica na poslovnom tržištu je tek nekoliko godina (od 2010. godine), stoga je potrebno vrijeme da stekne svoj ugled i imidž kao i spomenuti odvjetnik, a tada zasigurno neće izostati ni poboljšanj uspješnosti njezina poslovanja.

Grafikon 2: Odnos ukupnih primitaka i izdataka (u kunama)

Izvor: Samostalna izrada autorice

Na temelju grafikona 2 koji prikazuje odnos ukupnih primitaka i izdataka u vremenskom razdoblju od 2011. do 2016. godine kod svih pet promatranih obrta može se zaključiti da kod svih obrta poslovni primici premašuju poslovne izdatke. Valja izdvojiti obrt broj 2 - Autoprijevoznik koji u vremenskom razdoblju od 2011. do 2016. godine bilježi najveći iznos

ukupnih primitaka (11.457.682,7 kn) i ukupnih izdataka (10.245.546,2 kn). Potom slijedi obrt broj 1 – Kemijska čistionica čiji iznos ostvarenih primitaka u promatranom vremenskom razdoblju iznosi 5.465.858,88 kn, a ostvarenih izdataka 3.686.850,20 kn. Nadalje, obrt broj 5 - Odvjetnik u promtranom vremenskom razdoblju bilježi ukupne primitke u iznosu od 2.749.309,20 kn te ukupne izdatke u iznosu od 1.623.658,50 kn. Obrt broj 4 - Instalacijski obrt u istom razdoblju ostvario je ukupne primitke u iznosu od 2.208.385,63 kn i ukupne izdatke u iznosu od 1.932.196,69 kn. Najmanji iznos ukupnih primitaka (880.329,5 kn) i ukupnih izdataka (321.537,6 kn) u razdoblju od 2011. do 2016. godine ostvario je obrt broj 3 - Odvjetnica.

Kao što je i prethodno navedeno, najveći opseg poslova u obrtu broj 3 - Odvjetnica, odnosi se na kazneni i prekršajni postupak. U tom slučaju, odvjetnica najveće tarife ostvaruje obavljanjem poslova sastava privatnih tužbi i kaznenih prijava, zatim sastava zahtjeva oštećenika kao tužitelja za poduzimanjem dokaznih radnji od strane suca istrage te sastava optužnog prijedloga ili optužnice u ime oštećenika radi nastavljanja kaznenog progona u odnosu na osumnjičenika kao i sastava podnesaka s navođenjem činjenica i obrazloženim dokaznim prijedlozima te sastav prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza iz spisa i sastavaka podnesaka kojim se postavlja imovinskopravni zahtjev oštećenika. Tijekom promatranog vremenskog razdoblja, odvjetnica nije imala mnogo ulaznih računa koji imaju pretporez temeljem kojeg bi se umanjila obveza PDV-a. Budući da je u 2012. godini ukupan promet ostvaren u iznosu manjem od 230.000,00 kn, stekao se uvjet za izlazak iz sustava PDV-a

Ukoliko se uspješnost poslovanja ovoga obrta br. 5 - Odvjetnik promatra u kontekstu odvjetničkih tarifa, valja naglasiti da vlasnik ovoga obrta najviše bodova ostvaruje obranom optuženog, obranom optužene pravne osobe, zastupanjem privatnog tužitelja i oštećenog kao tužitelja na dokazanom ročištu koje se održava pred sucem istrage, na sjednici pred optužnim vijećem, na pripremnom ročištu kao i na raspravi pred sudovima ili sucem za prekršaje, budući da je za svaki dan rasprave propisan točan iznos bodova koji se dodjeljuje za kaznena djela shodno predviđenim novčanim kaznama i vremenskim periodom trajanja zatvora okrivljenika. Zbog povećanog obujma posla, odvjetnik iz obrta br. 5 redovito biva nagrađen za sastavljanje tužbe, protutužbe, prijedlog ili zahtjeva pa shodno tome pripadaju mu različiti iznosi bodova koji ovise o vrijednosti predmeta spora.

5. ZAKLJUČAK

Dohodak je jedan od najznačajnijih izvora oporezivanja kojim države prikupljaju značajne iznose poreznih prihoda. Porez na dohodak je jedan od najsloženijih, najznačajnijih i financijski najizdašnijih poreznih oblika. Valja napomenuti da za samostalne djelatnosti važi nekoliko poreznih propisa, i to Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit i Zakon o porezu na dodanu vrijednost (PDV). Spomenuti propisi bili su u primjeni do kraja 2016. godine, a poreznom reformom uvelike se izmijenio njihov sadržaj.

Fizičke osobe mogu dohodak ostvarivati obavljanjem samostalne djelatnosti, što je sukladno Zakonu o porezu na dohodak raspodijeljen u tri područja, ovisno o zajedničkim obilježjima i načinu stjecanja: dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, od slobodnih zanimanja te od poljoprivrede i šumarstva. Sukladno tom Zakonu, s dohotkom od samostalne djelatnosti i jednakim tretmanom, može se izjednačiti i dohodak od imovine stečen izdavanjem u najam ili zakup nekretnina i pokretnina, iznajmljivanjem stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranjem kampova, izuzev situacije kada fizička osoba može biti obveznik poreza na dobit obavljanje samostalne djelatnosti.

U radu je napravljeno istraživanje na uzorku od pet obrta. Promatrano je kretanje njihovih primitaka i izdataka te dohodaka/gubitaka u vremenskom razdoblju od 2011. do 2016. godine. Analizirani obrti ulaze u sustav obveznika plaćanja poreza na dohodak. Utvrđeno je da jedino obrt broj 3 – Odvjetnica nije u sustavu PDV-a. Od promatranih obrta, najdulje poslovanje bilježi obrt broj 5 – Odvjetnik. Zaključuje se da u analiziranom petogodišnjem razdoblju bilježi dobitak poslovanja u svih pet obrta. Prema ostvarenom dohotku u tom razdoblju prednjači obrt broj 1 – Kemijska čistionica.

Nakon detaljne analize primitaka i izdataka, te poreza na dodanu vrijednost istraživanje je doprinijelo spoznajama o prirodi poslovanja i kretanjima poslovnih rezultata, kako među pojedinim obrtnicima, tako i među djelatnostima.

LITERATURA

1. Ćebetarević, V., et. al. (2006): Poslovanje obrtnika i slobodnih zanimanja, RRIF-plus d.o.o., Zagreb.
2. Markota Lj.(2017): Priprema i sastavljanje obrazaca DOH—Z i DOH za 2016. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti, Računovodstvo revizija i financije prilog časopisu RRIF br. 1/17
3. Narodne novine, (2008): Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 42.
4. Narodne novine, (2013): Zakon o obrtu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 143, čl. 2.
5. Narodne novine, (2015): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95/2005 do 10/2017.
6. Narodne novine (2015): Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 143/2006 do 137/2015.
7. Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 177/2004 do 136/2015.
8. Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 73/2013 do 115/2016.
9. Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dobit, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 177/2004 do 115/2016.
10. Narodne novine, (2016): Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 115., čl. 2.
11. Narodne novine, (2017): Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 69/1999 do 44/2017.

POPIS TABLICA I GRAFIKONA

POPIS TABLICA

Tablica 1: Glavna obilježja analiziranih obrta 21
Tablica 2: Obrt broj 1 - Kemijska praonica 25
Tablica 3: Obrt broj 2 - Autoprijevoznik 26
Tablica 4: Obrt broj 3 - Odvjetnica 30
Tablica 5: Obrt broj 4 - Instalacijski obrt 33
Tablica 6: Obrt broj 5 - Odvjetnik 36

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Odnos ostvarenih dohodaka/gubitaka 39
Grafikon 2: Odnos ukupnih primitaka i izdataka 40

SAŽETAK

Cilj ovog rada je definirati i objasniti specifičnosti poslovanja i način evidentiranja poslovnih promjena u propisanim poslovnim knjigama i evidencijama, te prikazati način utvrđivanja i oporezivanja dohotka od obavljanja samostalnih. U svrhu boljeg razumijevanja problematike provodi se detaljna analiza poslovanja na primjeru pet obveznika poreza na dohodak, koji obavljaju samostalnu djelatnost iz Splita, te usporedba poslovanja. Rad je sastavljen od pet cjelina koje obuhvaćaju teoretski i empirijski dio. U uvodu je definirana problematika istraživanja koja se prvenstveno odnosi na složenost poslovanja i praćenja poslovnih promjena u samostalnim djelatnostima, a na koju značajno utječu česte promjene propisa i specifičnosti osobitih propisa struke. Potom slijedi cjelina koja objašnjava regulatorni dio samostalnih djelatnosti. Treći dio odnosi se na specifičnosti poslovanja i poslovnih knjiga obrtnika. Četvrti dio obuhvaća analizu poslovanja odabranih obrta te komparativnu analizu poslovanja skupine obrtnika sa područja grada Splita. U zaključku su navedeni glavni rezultati i spoznaje do kojih se došlo na temelju izvedenih nalaza.

Ključne riječi: specifičnosti poslovanja, samostalna djelatnost, dohodak

SUMMARY

The aim of this paper is to define and explain the specifics of the business and a way of recording business changes in prescribed business books and records, and display method of determining and the taxation of income from performing solo. For the purpose of better understanding issues is carried out a detailed analysis of the business on the example of five taxpayers of income tax, performing independent business activity from split, and comparison operations. The work is made up of five areas that comprise a theoretical and an empirical part. In the introduction to is defined by the problems of research that is primarily related to the complexity of the operations and monitoring of the business changes in individual sectors, and to which significantly affected by frequent changes of regulations and the specificities of the particular regulation of the profession. Then follows the whole that explains the regulatory part of the independent activities. The third part relates to the specifics of the business and business books of craftsmen. The fourth part includes business analysis of selected trades and comparative analysis of the operations of a group of craftsmen from the area of the city of split. In conclusion they are presented the main results and findings, which are there based on the derivative of the findings.

Keywords: specifics of the business, the hospitality industry, company